

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Adresat/Adresaci dokumentu:</i>	Egzaminatorzy egzaminu eksternistycznego z języka polskiego
<i>Egzamin:</i>	Egzamin eksternistyczny
<i>Przedmiot:</i>	Język polski
<i>Typ szkoły:</i>	Liceum ogólnokształcące
<i>Forma/Formy arkusza:</i>	LPOP-100-2402
<i>Termin egzaminu:</i>	2 lutego 2024 r.
<i>Wersja:</i>	2. Po konsultacji z okręgowymi komisjami egzaminacyjnymi w dniach 5–7.02.2024 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	9 lutego 2024 r.
<i>Zastrzeżenia:</i>	Materiał wyłącznie do użytku wewnętrznego przez uprawnione osoby.

Egzaminatorze!

- Oceniaj prace zdających uczciwie i z zaangażowaniem.
- **Stosuj przyjęte zasady oceniania w sposób obiektywny.** Pamiętaj, że każda merytorycznie poprawna odpowiedź, spełniająca warunki określone w poleceniu, musi **zostać** oceniona pozytywnie, nawet jeżeli nie ujęto jej w przykładowych odpowiedziach.
- Konsultuj niejednoznaczne rozwiązania zadań z innymi egzaminatorami lub z przewodniczącym zespołu egzaminatorów. W przypadku niemożności osiągnięcia wspólnego stanowiska rozstrzygajcie na korzyść zdającego.
- Podczas przyznawania punktów nie kieruj się emocjami.
- Informuj przewodniczącego o wszystkich nieprawidłowościach zaistniałych w trakcie oceniania, w tym – o podejrzeniach o niesamodzielność w pisaniu pracy.

L.p.	Poprawna/przykładowa odpowiedź	Liczba punktów	Zasady oceniania
1.	F P P	0–2	2 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zawierająca trzy poprawne wskazania. 1 pkt – odpowiedź częściowo poprawna, zawierająca dwa poprawne wskazania. 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.
2.	C	0–1	1 pkt – odpowiedź poprawna. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.
3.	Przykładowe odpowiedzi: <ul style="list-style-type: none">• <i>Tytuł tekstu wskazuje na zainteresowanie twórców literatury tematyką kulinarną.</i>• <i>Tytułowa metafora oznacza, że jednym z motywów literackich jest także kuchnia / że literatura nie pomija tematu kulinariów.</i>	0–1	1 pkt – odpowiedź poprawna, oddająca sens tytułu. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.
4.	Przykładowe odpowiedzi: <ul style="list-style-type: none">• <i>Aby podkreślić wagę obecności kuchni w kulturze (przepisów, zachowań podczas posiłków). To ona wpływa na pozytywne relacje między ludźmi i może pomóc w porozumieniu się.</i>• <i>Jan Tomkowski przywołuje opinie naukowców w celu wsparcia swojej argumentacji wypowiedziami autorytetów.</i>• <i>Jan Tomkowski przywołuje opinie naukowców, aby podkreślić znaczenie „kuchni” dla jedności narodowej.</i> Dopuszczalne: <i>Aby wzmocnić swoje stanowisko.</i>	0–1	1 pkt – odpowiedź poprawna, uwzględniająca cel przywołania opinii naukowców. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.
5.	D	0–1	1 pkt – odpowiedź poprawna. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.
6.	F P	0–1	1 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zawierająca dwa poprawne wskazania. 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

7.	<p>Przykładowe odpowiedzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Artyści są stawiani na piedestale, idealizowani. W tym kontekście nie wypada pisać o tak przyziemnej czynności jak spożywanie posiłków.</i> • <i>Autor prześmiewczo traktuje artystów jak żywe pomniki. A pomniki „nie jedzą, nie piją”, mają tylko „wyglądać i reprezentować”.</i> <p>Dopuszczalna odpowiedź: <i>Artyści nie są opisywani podczas jedzenia, bo to nie wypada.</i></p>	0–1	<p>1 pkt – odpowiedź poprawna, odnosząca się do stwierdzenia <i>pomniki nie jedzą i nie piją</i>.</p> <p>0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.</p>										
8.	C	0–1	<p>1 pkt – odpowiedź poprawna.</p> <p>0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.</p>										
9.	A	0–1	<p>1 pkt – odpowiedź poprawna.</p> <p>0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.</p>										
10.	<p>Przykładowe odpowiedzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Wyliczenia służą podkreśleniu, w jaki sposób język może zaburzyć relacje międzyludzkie.</i> • <i>Wyliczenia czasowników mają na celu przekonanie czytelnika o przewadze języka kulinariów nad słowami.</i> • <i>Potwierdzają stanowisko naukowców, że kuchnia to najstarszy i najbardziej uniwersalny element kultury narodowej.</i> • <i>Wzmacniają argumentację podaną w tekście.</i> 	0–1	<p>1 pkt – odpowiedź poprawna, uwzględniająca funkcję wyliczeń w akapicie 3.</p> <p>0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.</p>										
11.	B	0–1	<p>1 pkt – odpowiedź poprawna.</p> <p>0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.</p>										
12.	B	0–1	<p>1 pkt – odpowiedź poprawna.</p> <p>0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.</p>										
13.	B	0–1	<p>1 pkt – odpowiedź poprawna.</p> <p>0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.</p>										
14.	<table border="1"> <tr> <td>Bolesław Prus</td> <td>G</td> </tr> <tr> <td>Adam Mickiewicz</td> <td>F</td> </tr> <tr> <td>Ignacy Krasicki</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>Jan Kochanowski</td> <td>B</td> </tr> <tr> <td>Władysław S. Reymont</td> <td>E</td> </tr> </table>	Bolesław Prus	G	Adam Mickiewicz	F	Ignacy Krasicki	C	Jan Kochanowski	B	Władysław S. Reymont	E	0–3	<p>3 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zawierająca pięć poprawnych wskazań.</p> <p>2 pkt – odpowiedź częściowo poprawna, zawierająca cztery poprawne wskazania.</p> <p>1 pkt – odpowiedź częściowo poprawna, zawierająca trzy poprawne wskazania.</p> <p>0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.</p>
Bolesław Prus	G												
Adam Mickiewicz	F												
Ignacy Krasicki	C												
Jan Kochanowski	B												
Władysław S. Reymont	E												
15.	<p>Przykładowe odpowiedzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Mieszkańcy dworku wiodą próżniacze życie, spędzają czas na rozrywkach i jedzeniu, natomiast zadaniem służby, która zdaje się niewidoczna dla mieszkańców, jest wyłącznie dbanie o wygodę</i> 	0–1	<p>1 pkt – odpowiedź poprawna.</p> <p>0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.</p>										

	<p><i>gospodarzy i gości.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Mieszkańców dworu w Nawłoci oraz służby nie łączyły bliższe relacje: służba usługiwała państwu, spełniała ich zachcianki, starała się przy tym nie zakłócać spokoju, po prostu wykonywała swoją pracę („Maciejunio wchodzi cichcem”). Służący są poddańczo usłużni, a mieszkańcy dworu obojętnie (a nawet lekceważąco) korzystają z pracy służących.</i> 		
16.	B	0–1	1 pkt – odpowiedź poprawna. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.
17.	F F F	0–2	2 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zawierająca trzy poprawne wskazania. 1 pkt – odpowiedź częściowo poprawna, zawierająca dwa poprawne wskazania. 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.
18.	<p>Przykładowe odpowiedzi: Zdrobnienie: Maciejunio Funkcja: podkreślenie pozytywnego stosunku do służącego / podkreślenie poufałości, bezceremonialności w kontaktach z oddanym służącym.</p> <p>Zdrobnienie: baraninka, kurczątko Funkcja: podkreślenie delikatności potraw / ironiczne oddanie przepychu posiłków i usłużności, z jaką krzątali się służący, chcąc dogodzić państwu / nagromadzenie zdrobnień w opisie posiłku służy wyrażeniu ironii</p>	0–2	2 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zawierająca poprawny przykład zdrobnienia oraz jego funkcję w tekście. 1 pkt – odpowiedź częściowo poprawna, zawierająca poprawny przykład zdrobnienia lub jego funkcję w tekście. 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.
19.	<p>Przykładowe odpowiedzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Wyjątkowość wynika z zastosowanego przez artystę pomysłu wykorzystania kwiatów, owoców i warzyw do stworzenia postaci. Obraz zyskuje na wieloznaczności, można pomysł odczytać na kilka sposobów: człowiek jest częścią natury; jesteśmy tym, co jemy; bogactwo i różnorodność natury to odzwierciedlenie skomplikowanej natury człowieka.</i> <i>Wyjątkowość ukazania postaci przez malarza polega na jej skomponowaniu z owoców, warzyw i kwiatów. Odbiorca jest tym sprowokowany do interpretacji portretowanej postaci np. jako miłośnika natury czy rozkoszy stołu.</i> 	0–2	2 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zawierająca poprawne wyjaśnienie z odwołaniem się do elementów obrazu i tekstu Iwony M. Malec. 1 pkt – odpowiedź częściowo poprawna, zawierająca poprawne wyjaśnienie z odwołaniem się do elementów obrazu lub tekstu Iwony M. Malec. 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 20. (0–15)

Zasady oceniania rozprawki

I. Spełnienie formalnych warunków polecenia (maksymalnie 1 punkt)

Egzaminator, sprawdzający wypracowanie zdającego, w tym kryterium będzie oceniał, czy:

- nie występuje w nim błąd kardynalny;
- wypowiedź w co najmniej jednym fragmencie dotyczy problemu wskazanego w poleceniu;
- napisane wypracowanie jest w jakiegokolwiek części wypowiedzią argumentacyjną;
- w wypracowaniu zdający odwołał się do lektury obowiązkowej z listy lektur zamieszczonej w arkuszu egzaminacyjnym.

<ul style="list-style-type: none">• W wypracowaniu nie występuje błąd kardynalny. ORAZ• W wypracowaniu jest odwołanie do lektury obowiązkowej z listy lektur zamieszczonej w arkuszu egzaminacyjnym. ORAZ• Wypracowanie przynajmniej częściowo dotyczy problemu wskazanego w poleceniu. ORAZ• Wypracowanie przynajmniej częściowo jest wypowiedzią argumentacyjną.	1 pkt
<ul style="list-style-type: none">• Wypracowanie nie spełnia któregokolwiek z warunków określonych w kategorii „1 pkt”. ALBO• Wypowiedź jest napisana w formie planu albo w punktach.	0 pkt

Uwaga: jeżeli w kryterium *Spełnienie formalnych warunków polecenia* przyznano 0 pkt, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

II. Kompetencje literackie i kulturowe (0–5 pkt)

Aby ocenić wypracowanie w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał, czy:

- zdający wykorzystał znajomość lektury obowiązkowej (wskazanej w poleceniu bezpośrednio lub ogólnie), a także innych utworów (jeżeli polecenie tego wymagało) w sposób funkcjonalny, tzn. np. czy przywołał w pracy takie wydarzenia albo omówił takie wątki, które istotnie wspierają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze;
- przedstawił bogatą argumentację;
- nie popełnił błędów rzeczowych, w tym – błędów kardynalnych, zarówno w odniesieniu do przywołanych tekstów literackich oraz kontekstów, jak i w zakresie wykorzystanej terminologii historycznoliterackiej oraz/lub teoretycznoliterackiej.

5 pkt	<ul style="list-style-type: none">• Pogłębiona argumentacja.• Argumenty odwołujące się np. do faktów, logiki, emocji, zilustrowane odpowiednimi przykładami, ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej.• Argumenty/przykłady uporządkowane, np. zhierarchizowane.
4 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt.
3 pkt	<ul style="list-style-type: none">• Powierzchnowa argumentacja; w wypowiedzi brak wnikliwości.• Niektóre argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej.• Argumenty/przykłady częściowo uporządkowane.
2 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt.
1 pkt	<ul style="list-style-type: none">• Podjęta próba argumentowania.• Ograniczenie do wyliczenia powierzchownie omówionych przykładów, powiązanych z problemem określonym w temacie.

0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.
--------------	---

III. Kompozycja (0–1 pkt)

Aby ocenić wypowiedź w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:

- kompozycja wypracowania jest funkcjonalna wobec tematu oraz czy jest konsekwentna;
- wypracowanie jest spójne wewnątrzakapitowo i międzyakapitowo;
- wypowiedź jest podzielona na odpowiednio wyodrębnione graficznie akapity, z których każdy stanowi logicznie zorganizowaną, zwartą całość.

<ul style="list-style-type: none"> • Kompozycja wypracowania jest funkcjonalna wobec tematu i konsekwentna. ORAZ • Wypracowanie jest spójne w obrębie akapitu i między akapitami. ORAZ • Dopuszczalne są 2 usterki w zakresie: spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity. 	1 pkt
Wypracowanie nie spełnia warunków określonych w kategorii „1 pkt”.	0 pkt

IV. Styl (0–1 pkt)

Aby ocenić wypowiedź zdającego w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:

- styl wypowiedzi jest stosowny, tzn. czy zdający konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy, jest funkcjonalne);
- zdający nie napisał wypowiedzi, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej.

1 pkt	Styl w całości lub w przeważającej części stosowny, tj. adekwatny do odmiany pisanej języka oraz do sytuacji komunikacyjnej (jednorodny albo funkcjonalnie niejednorodny).
0 pkt	Wypracowanie nie spełnia warunków określonych w kategorii „1 pkt”.

V. Język (0–4 pkt)

Aby ocenić wypowiedź w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:

- zdający poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszych środków językowych;
- środki językowe, których użył zdający, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też – w pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu.

Aby ocenić język wypowiedzi, egzaminator najpierw oceni zakres użytych środków językowych, a następnie – ich poprawność. Sprawdzi m.in., w jakim stopniu zachowano poprawność składniową, frazeologiczną, fleksyjną i leksykalną wypowiedzi. W ocenie uwzględni liczbę wszystkich błędów językowych, które zdający popełnił w wypracowaniu.

Zakres środków	Poprawność środków	nie więcej niż 2 błędy językowe	3–4 błędy językowe	5–6 błędów językowych	7–9 błędów językowych	10 lub więcej błędów językowych
	szeroki zakres środków językowych, tzn.	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt

<ul style="list-style-type: none"> • zróżnicowana składnia • zróżnicowana leksyka, w tym – bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu 					
zadowalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne / odpowiednie do realizacji tematu	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt
wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste / ograniczone, utrudniające realizację tematu	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt	0 pkt

VI. Ortografia (0–2 pkt)

Aby ocenić wypowiedź zdającego w tym kryterium, egzaminator sprawdzi, w jakim stopniu zachowano poprawność ortograficzną wypowiedzi.

2 pkt	Nie więcej niż 1 błąd ortograficzny.
1 pkt	2–3 błędy ortograficzne.
0 pkt	4 lub więcej błędów ortograficznych.

VII. Interpunkcja (0–1 pkt)

Aby ocenić wypowiedź zdającego w tym kryterium, egzaminator uwzględni liczbę i rodzaj błędów interpunkcyjnych popełnionych w wypowiedzi.

1 pkt	Nie więcej niż 5 błędów interpunkcyjnych.
0 pkt	6 lub więcej błędów interpunkcyjnych.

Uwagi dodatkowe

- Jeżeli wypowiedź w całości jest nie na temat, egzaminator oceni ją na 0 punktów.
- Jeżeli w wypowiedzi zdający w ogóle nie odwołał się do treści lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu, za całą wypowiedź egzaminator nie przyzna punktów.
- Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna, egzaminator oceni ją na 0 punktów.
- Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. zdający napisał tylko wstęp), egzaminator przyzna 0 punktów w każdym kryterium.
- Jeżeli wypowiedź zawiera liczbę słów mniejszą niż wskazana w arkuszu egzaminacyjnym, wypracowanie zostanie ocenione wyłącznie w kryteriach: *spełnienie formalnych warunków polecenia*, *kompetencje literackie i kulturowe* oraz *kompozycja*. W pozostałych kryteriach egzaminator przyzna 0 punktów.
- Jeżeli praca będzie napisana drukowanymi literami, egzaminator przyzna 0 punktów w kryterium *ortografia*.
- Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym – internetowego, lub jest przepisana od innego zdającego, wówczas w przypadku takiego zdającego egzamin z języka polskiego zostanie unieważniony.

- Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za styl i język lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.